

*Lars Brink\**

## **Hvor mange fraser er der i dansk?**

### **Abstract**

It is my intention to put aside all tiresome discussions of phrase terminology, take the terminology of Brink 2004 for granted, and produce some new *empirical* facts about phrases, answering questions like: How many phrases are there in Danish – in total and with individuals? What is the numeric relation between idioms and collocations? Are idioms most often metaphorical? The investigation is a continuation of Brink 1979, and an updated version of the largest Danish dictionary is used as a base from which test samples are taken. Some statistical signification tests are carried out with a favourable result.

### **1. Forord**

Spørgsmålet om, hvor mange ord og fraser der er i dansk som helhed, er et naivt spørgsmål. Dansk er intet andet end foreningsmængden af alle danske idiolekt forstået som mængder af sprogeregler.

Lægmand tror ubevidst (Brink 1988), at dansk er en enhed, et én gang fastlagt sprog, måske fastlagt af Gud, måske af en forsamling af kloge mænd. Det viser sig ved, at lægmand tror, at sprogræk, som han véd, at der er tradition for i visse kredse, kan være forkerte, dvs. stride mod ”dansk sprog”. ”Dansk sprog” falder oftest sammen med hans egen idiolekt, men kán dog stride imod den, idet visse autoriteter anses for at kende ”dansk sprog” endnu bedre end lægmand selv. Det samlede danske ord- og fraseforråd vil rumme alle ord og fraser, som er etableret for mindst 1 dansk modersmålstalende. Det er et astronomisk tal, der indeholder snævert familiesprog, hel- og halvprivate særbenævnelser af technica og naturfænomener. Samt alle mulige navnekombinationer som fx *Carsten Lagermann Larsen*. Det er således klart, at et ”stort” sprog som spansk vil have umådelig mange flere ord og fraser end et

---

\* *Lars Brink*  
*Elmevænget 30*  
*DK-2880 Bagsværd*  
*labri@webspeed.dk*

lille som hopi. Og dét er egentlig ikke interessant. Det interessante er, hvor mange ord og fraser diverse mennesker i de forskellige sprog har, fx gennemsnitsjægeren på Ny Guinea, gennemsnitsdigteren i Albanien og gennemsnitshåndværkeren i Danmark. Desuden er det interessant, om visse sprog har et stilideal, der medfører flere forskellige ord per 1000 løbende ord end i andre sprog. Mange har ment, at dette skulle gælde engelsk fiktionsprosa. Naturligvis kunne man ved stikprøver udregne totalantallet af ord i fx nyislandsk, men jeg kan indtil videre ikke få øje på det interessante heri. Det er meget mere interessant at vide, hvor mange ord den islandske ord-mester kender.

## 2. Test-ordbogen

Her vil vi koncentrere os om ord- og fraseforrådet hos mig selv og i den ordrigste danske ordbog, der findes, nemlig Blinkenberg & Høybyes dansk-franske (Blinkenberg 1991). Mange vil sikkert – ligesom før 1979 – stå afvisende over for en videnskabelig udregning af ord- og frase-forrådet hos et menneske. Jeg må derfor én gang for alle henvise til min afhandling fra 1979, hvori der ikke findes større problemer derved, og hvor ordforrådet hos en række danske børn og voksne, og frase-forrådet hos mig selv, måles.

Det er en gammel erfaring, at man finder flere ord hos et menneske, jo større ordbog man benytter. Kurven konvergerer dog heldigvis stærkt mod vandret, og *ville* blive vandret, hvis man blev ved at øge test-ordbogen. Et uendeligt stort ordforråd er nonsens. Og et milliardstort kan også helt afvises, bl.a. fordi et ordforråd kun omfatter etablerede ord, ikke de uetablerede, som vi kan danne milliarder af.

Den største danske – og nordiske – ordbog er som sagt Blinkenbergs (som jeg i det flg. vil kalde den uden at forklejne Poul Høybye og de andre medarbejdere). Ikke den tykkeste, for dét er naturligvis ODS (godt 150.000), men den ordrigste. 1.-udgaven fra 1937 med supplement fra 1969 har ca. 205.000 ord (Brink 1979: 133, 136). 2.-udgaven fra 1975 kom op på ca. 210.000 (sål. if. dens egen oplysning og mine stikprøver). I 3.-udgaven fra 1991, da både Blinkenberg og Høybye var døde, lugede man ud i de mange forældede og gammeldags ord, men supplerede naturligvis med nye. Man kom derved ned på ca. 170.000. Og dette antal blev bevaret i cd-rom-udgaven fra 1999, der overhovedet kun afviger minimalt. Bodil Nistrup Madsen i den nye redaktion har

venligst optalt opslagsordene eksakt for mig: 169.159, dvs. en smule mindre, end 1991-forordet siger.

Hvilken udgave bør man benytte til frase-optælling, 1975-udg. med dens 210.000 ord eller 1991-udg. med dens 170.000? Umiddelbart naturligvis den største. Jeg valgte imidlertid den nyeste, fordi det må forventes, at den rummer flere ord og fraser, som nulevende kender. Jeg går nemlig ud fra, at de udryddede ord næsten alle er mig ukendte, men de tilføjede derimod i særlig høj grad bekendte. Jeg har da af 1991-udgavens 169.159 udvalgt 100 tilfældige ved at slå ned på hver 20. side af ordbogens 2000 sider og dér tage det 4. opslagsord på "siden" (uanset, hvor langt frem der måtte blades). – Selve spørgsmålet om, hvad et ord er, er behandlet i Brink 1979, 1990 og 2000, men det er delvis irrelevant, da jeg holder mig til, hvad ordbogen selv præsenterer som et selvstændigt ord. Henvisningsartikler med særlige bøjnings- eller staveformer tæller dermed, naturligvis, ikke med, ej heller de såkaldte torsoformer som *heste-*, *-løs*. Min undersøgelse i 1979 viste, at det ingen væsentlig betydning har, om man tæller efter mit eget ordbegreb, hvor efter fx *led* neutrum er 1 ord frem for 2 hos Blinkenberg, mens *hamburger* om mad og *hamburger* om tyskere er 2 hos mig frem for 1 i ordbogen (!), eller efter Blinkenbergs. Vores ordbegreb er i detaljen så ens, at der højst bliver en samlet forskel på et par procent.

### 3. Testen

x = etableret for LB. Idiomer understreget.

ORD I BLINKENBERG	FRASER I BLINKENBERG	FLERE FRASER HOS LB
<i>afpuppe</i> 'afføre puppe'	<i>~ sig</i>	
<i>aleksandriner</i> x		
<i>anrigning</i> 'lødighedsforøgelse af stof'		
<i>asyndetisk</i> x		
<i>barselspatient</i>		
<i>benediktinermunk</i>		
<i>bevogtningstroppe</i>		
<i>blusel</i> x		<i>dække sin ~, uden ~</i>
<i>briketpresse sb.</i>		

<i>busk</i> x	<i>komme ud af ~-en</i> x, <i>stikke hovedet i ~-en</i> x	~ og krat
<i>champus</i> 'champagne' x		
<i>defilering</i>		
<i>diskussionsleder</i>		
<i>dræg</i> 'lille anker med 4 arme'	<i>ligge for et ~</i> (fejl for <i>ligge for ~</i> ?)	
<i>dølle</i> sb. 'metalrør til skaft'		
<i>elaldehyd</i> 'C <sub>6</sub> H <sub>12</sub> O <sub>3</sub> '		
<i>erindringsevne</i>		
<i>fantasibloomst</i>		
<i>filistrøsitet</i> (vist uetabl. for alle)		
<i>flise</i> vb. 'lave ~r; gå af i ~r', sikkert forældet		
<i>forbereder</i>		
<i>forholdsattest</i> 'vandelsattest'		
<i>forretningspraksis</i>	i ~	
<i>fortætning</i> x		
<i>fremstillingsmåde</i> x		
<i>fy-ord</i> x		
<i>gadeudstilling</i>		
<i>geotekniker</i>		
<i>gratjern</i>		
<i>gurglen</i> tvivlsomt, ej i ODS		
<i>hamborgerblåt</i>		
<i>hensigtsløs</i>		
<i>holdbarhed</i> x	<i>begrænset ~</i> x	<i>lang ~, stor ~, Holdbarhed: [TID]</i> (i skrift på varer)
<i>huslejekontrakt</i> x		
<i>højstbefalende</i> (sikkert forældet)		
<i>ikke-allieret</i>		
<i>indlevere</i> x	~ <i>bagage</i> x, ~ til <i>befordring</i> , ~ til <i>berømmelse</i> , ~ <i>en bestilling</i> , ~ <i>en film</i> x, ~ <i>en forsendelse</i> , ~ <i>ngt. i en garderobe</i> , ~ <i>hittegods</i> , ~ <i>en postanvisning</i> , ~ til <i>posten</i> , ~ til <i>retten</i> , ~ <i>et telegram</i>	~ til, ~ <i>ngt. i garderobe</i>

<i>interiøroptagelse</i>		
<i>Julirevolutionen x</i>		
<i>karpefisk</i>		
<i>klientel x</i>		<i>hele ~let</i>
<i>kolonibestyrer (hist.om GrønL.)</i>		
<i>korntiende</i>		
<i>kryptogamer (pl., bot.)</i>		
<i>kystfauna</i>		
<i>landetat (hist., mil.)</i>	<i>land- og søetaten</i>	
<i>letantændelig x</i>		
<i>live vb. x</i>	<i>~ op 1. 'komme/bringe til live, 2.komme/bringe i humør' x, ~ op i landskabet x</i>	
<i>lutheranisme</i>		
<i>læsse x</i>	<i>~ af (kun konkret) x, ~ om, ~ om igen, ~ på x, ~ et arbejde på én, ~ op x, ~ ngt. over på én x, ~ for stærkt</i>	<i>(~ af i bet. 'befriende udøse sine problemer')</i>
<i>malerlak</i>		
<i>medaljeguld</i>		
<i>middagsblad</i>		
<i>modtagedel (telef.)</i>		
<i>mærkeboje (sb. mar.)</i>		
<i>navneagtig x</i>		
<i>nordstjerneorden</i>		
<i>nødaksel</i>		
<i>omhælde x</i>		
<i>opkortningsstik (mar.)</i>		
<i>ordinere x</i>	<i>~ en biskop, ~nde biskop, lade sig ~</i>	<i>~ medicin</i>
<i>overspant (mar.)</i>		
<i>patronatsherre</i>		
<i>plesken</i>		

<i>projekt</i> x	<i>foreløbigt</i> ~	<i>arbejde med et ~, arbejde på et ~, begynde på et ~, Dét er et større ~!, et større ~, et stort ~, Hans ~ er... (om livsopgave, især neg. ladet), hele ~et, kaste sig ud i et ~, lede et ~, mange ~ er, søge støtte til et ~</i>
<i>pålæggevelse</i>		
<i>regneenhed</i> x	<i>den europæiske ~, den europæiske monetære ~</i>	
<i>retslokale</i> x		
<i>rullebræt</i> x		
<i>sagliste</i> 'liste over retssager'		
<i>sassafras</i> 'bestemt træsort'		
<i>separatistisk</i>		
<i>skabsfryser</i> x		
<i>skoleven</i> 'gl. skolekammerat' (vist forældet)		
<i>skyldbog</i>		
<i>sluttekst</i> x		
<i>snogeøgle</i>		
<i>spillebog</i> 'bog med spil; musikants politiudstedte bog'		
<i>stammebeslægtet</i>		
<i>stillebælte</i> 'kalmebælte'		
<i>strømforhold</i> x		
<i>ståpult</i> 'høj skrivepult'		
<i>sygeplejeskole</i>		
<i>såbræt</i> 'bræt med lister til furer til såning'		
<i>teaterhistorie</i> x		<i>Dansk ~, studere ~</i>
<i>tilblende</i> 'iblande'		
<i>to vb.</i> x		<i>~ sig, ~ sine hænder, ~ ens fødder, ~ ngt. i ens (i.e. Jesu) blod</i>
<i>tritonshorn</i> 'guden Tritons sneglehorn; medlem af havsnegleslægt'		

<i>tungerap</i> (adj., vist forældet)		
<i>uadel</i> 'ikke-adelig(e)' hist.	<i>både adel og uadel</i>	
<i>udløbsdato</i> x		
<i>ufortalt</i> x		<i>hans dyder ~</i>
<i>undvigende</i> x	<i>~ holdning x, svare ~ x</i>	<i>et ~ svar</i>
<i>valle</i> vb. 'smøre ski' x		
<i>vejanlæg</i> x		
<i>vicevært</i> x		<i>Viceværten kommer!!</i>
<i>virksomhedskonference</i>		
<i>værkstedshandling</i>		
<i>ærefrygt</i> x	<i>have ~ for én x, have ~ for Gud, sønlig ~</i>	<i>af ~ for, af bar ~, med ~ i stemmen</i>
<i>årsagsbegreb</i> x		

#### 4. Konkrete problemer og deres løsning

Inden vi ser på selve testresultaterne, skal vi løse alle småproblemerne. Derved belyser vi almene forhold i fraseologien.

##### 4.1. Én polysem frase eller to homonyme?

Frase-udtrykket *slå 'ud* kan betyde to ting. Enten 'bryde frem' om hudsygdomme og disses bærere, eller 'gøre ukampdygtig ved slag'. Er dét 1 eller 2 fraser? Det må bedømmes ganske, som man bedømmer ord. For at være polysemt skal naturligvis udtalen og stamme-morferne være ens, og betydningerne have et mærkbart slægtskab. Det har de, men dét er ikke nok. Hvis det var, ville *æbleskud* (bot.) og *æbleskud* (om tyveri) være samme ord, ligesom *haveslange* og det uetablerede *haveslange* (dyr) ville være det. Det føles absurd. Grunden er, at de ikke umiddelbart erkendes som opstået af hinanden eller af et fælles betydnings-ophav, for dét gælder alle de sikre polyseme. De to *æbleskud* føles med rette som dannet uafhængigt af hinanden – af hver sin betydningsvariant af *skud*. Og de to *slå 'ud* er ligeledes dannet til hver sin betydning af *slå*: dels af grundbetydningen, dels af 'bryde pludseligt frem', og de har endda hver sin "syntaks", er altså konstrueret forskelligt. I det første er *slå* intransitivt og *ud* adverbialt, i det andet er *slå* transitivt, mens *ud* efter moderne analyse står som P-led

(prædikativ-agtigt led) til objektet, for det er jo objektet, der kommer ”ud”, ikke subjektet. Ergo er de forskellige fraser.

Desværre er der ingen homonyme fraser i stikprøven, men det vil vi vende til vores fordel. Dét viser nemlig hen til den interessante kendsgerning, at der er langt færre homonyme fraser end homonyme ord. Enhver frase-samling sammenholdt med tilfældige sider i større ordbøger viser det. Blinkenberg har således homonyme ord på snart sagt hver anden side, fx p. 1697 *tarantel*, p. 1699 *te*, p. 1702 *tekstil* (sb./adj.), p. 1705 *tempel*, p. 1706 *termit*, og *dér*, hvor der ingen er, har sproget dem alligevel: p. 1698 *Tarzan/tarzan* (i tale), *tatar*, p. 1700, *tegn/Tejn* (do.), p. 1701 *tegne/tejne* (do.), *tegnebog*, p. 1703 *telefonsvarer* (menneske/maskine; de føles vel dannet uafhængigt af hinanden). Tænk endvidere på aflednings-homonymi af typen *rende, leje, tone, vidne, nu, jeg, bornholmsk*. Homonyme ord er hverdagskost, homonyme fraser derimod sproglig kaviar. Men der er legio af polyseme fraser. Fra stikprøven fx *live 'op* og *læsse 'af* (konkret og overført), og uden for denne fx *i byen* uidiomatisk og *i byen* idiomatisk om ’morskabs-bytur’.

#### 4.2. Fraser i fraser

I testen er der 3 eksempler på fraser i fraser, nemlig 1) *indlevere ngt. til posten* (som jég ikke husker med sikkerhed) og det blotte *indlevere ngt. til* + mål (som jeg med sikkerhed husker, men som Blinkenberg, naturligt nok, ikke har medtaget, når han har det andet), 2) *live 'op i landskabet* og det blotte *live 'op*, 3) *læsse 'af på én* (overført) og det blotte *læsse 'af* (konkret og overført). Ingen tvivl om, at ”del-fraserne” også er fraser. De lever fuldt op til frase-kriteriet: Jeg husker med sikkerhed fx *live 'op* uden for forbindelsen *live op i landskabet*, hvorimod jeg ikke husker *juletræet med* uden for *Juletræet med sin pynt*; her foreligger kun 1 frase hos mig. I øvrigt har *live 'op* flere betydninger end *live op i landskabet* ÷ ’landskabet’. At dette er det eneste rette, kan dels ses ved sammenligning med enkeltord: Alle tæller *have, bæk* og *havebæk* som 3 gloser. Dels ved, at ordsproget *Hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med* naturligvis ikke skal forhindre *være fuld af ngt.* og *løbe 'over* i at tælle som selvstændige fraser.



### 4.3. Ytrings-fraser med ét ord

Materialets eneste skrift-specifikke frase er *Holdbarhed*: (+ tid). Det er en frase allerede ved at være en hel ytring (med bet. 'Varens holdbarhed angives efter kolonnet'). Vi skal naturligvis i fraseologien have ét-ords-fraser som *Tak!* og *Undskyld!* med, når de vel at mærke optræder som ytringer. I øvrigt kan det diskuteres, om kolonnet ikke skal betragtes som et ord. Tale består jo restløst af ord (alle øvrige signaler er supra-segmentale, dvs. udsendes samtidigt med ordene). Hvis dét også skal gælde skriften, må vi kalde interpunktions-tegnene for ord – meta-sproglige, som så mange andre.

### 4.4. Bøjnings-varianter af fraser

Blinkenberg anfører *indlevere ngt. i en garderobe*. For mig er præcis denne form uetableret. Jeg genkender derimod positivt *indlevere ngt. i garderoben*. Jeg skønner, at den ubestemte form er etableret for Blinkenberg, siden han vrager den for mig naturlige. Derved fremkommer der 2 bøjningsvarianter af i øvrigt samme frase, hvilket tæller som 2 fraser. Vi har tre situationer: Én bøjningsform er etableret; flere er det; eller frasen er indlejret uspecificeret mht. bøjningsformer: *...trække/trækker/trukket et ur / uret / ure / urene op*. Det første og sidste giver 1 frase, etablerede bøjningsformer giver 1 frase per styk. Der er notationsproblemer, hvis den etablerede bøjningsform falder sammen med den grundform, man plejer at notere ord i, infinitiv, ubestemt etc. Fx kan man ikke se på Blinkenbergs nævnte frase, om den er bøjnings-uspecificeret, hvad man derimod kan på min pga. dens merkmalthaltige bøjningsform. Notationsproblemet vil vi ikke løse her. Og det er også større end som så. Det omfatter nemlig de perifrastiske bøjningsformer. Dé giver også problemer mht., om der overhovedet foreligger en frase. Er *har elsket* en frase? Det er etableret (for mig), men foreligger der de nødvendige 2 ord? Det virker forkert, at *elsker, elskede, elsket, elskende* bortfalder som fraser, mens *har elsket* og *blive elsket* skulle være fraser. Jeg hælder til, at de ikke er fraser, og at kravet om mindst 2 ord derfor skal skærpes ved perifrastiske bøjningsformer. Men det kræver nøje præcisering af disse.

#### 4.5. Hvilket ord henhører frasen under?

Når vi tæller fraser på grundlag af ordbøger, er det vigtigt kun at tælle dem én gang hver. I ordbøgerne, også Blinkenbergs, kan de stå under flere ord. Fx *købe katten i sækken* under både *kat* og *sæk*. Det er en udmærket service i ordbøger, men farligt for statistikerens. De fraser, jeg har trukket ud i stikprøven hos Blinkenberg står dog alle kun ét sted – undtagen *indlevere en forsendelse* (der pikant nok oversættes forskelligt de to steder). Af statistiske grunde burde denne frase derfor kun tælle som ½. De fraser, jeg kender, og som ikke står i Blinkenberg, *ville* i samtlige tilfælde have stået udelukkende ved stikprøve-ordene if. Blinkenbergs traditionelle princip om at notere en frase under dens mest *markante* ord. Dét er heldigt, for så kan vi roligt gange dem op med den omvendte brøk af stikprøvens forhold til hele ordbogen, når vi skal beregne mit samlede frase-forråd.

Jeg vil minde de læsere, der måtte ønske at ordforråds-teste sig selv eller andre, om, at det selvfølgelig ikke er nok, at den testede kender et ords *udtryk*. Ovenfor figurerer fx *geotekniker* og *plesken*, to udtryk, jeg med sikkerhed genkender. Men jeg vidste faktisk ikke ved testen, hvad en geotekniker gør, og om *plesken* vidste jeg kun, at det betegner noget spiseligt, uden dog slet og ret at betyde 'mad'. Et ord er som bekendt et udtryk *med* et indhold, som et farvefotografi er et foto *med* farver; fotoet kan ikke adskilles fra farverne. Indholdet er endda den vigtigste egenskab, for udtrykkets hele eksistensberettigelse er at befordre dette indhold, som på sin side tjener højere, kommunikative formål. Ordets betydningstradition skal altså kendes, ikke kun over eller underbegreber til den. At stille sig tilfreds med udtrykket alene er lige så absurd, som hvis man ville godkende et ord, hvis betydning var kendt, men hvis udtryk var glemt. Dén situation foreligger dagligt, når vi ikke kan komme i tanke om, hvad noget hedder. Det kan således ske for alle, at klappen går ned for navnet på dén græske vismand, der måtte tømme giftbægeret, var formælet med en furie og betragtede sig som en jordemor for tanker. Man kan måske huske dele af navnet, (jf. ovenfor mht. *pleskens* del-moment 'spiseligt'), fx *-krat-*, men hver gang, man vil udtale det, løber man ind i ordet *demokrat*, og dét ved man godt, at han hverken hed eller var. Situationen er i modsætning til *plesken*-situationen utålelig, dels fordi man typisk standser i sin tale, dels fordi man ved, at man *har* vidst det, og endelig, fordi det *blot* er det tilfældige udtryk, der glipper. Betydningen er det overordnede.

#### 4.6. Kollokationer og idiomer

Der er visse tilfælde, hvor rubriceringen i kollokationer og idiomer bør kommenteres. Lad os først repetere definitionerne (Brink 2004): *En kollokation er en frase med forudsigelig betydning*, dvs. en betydning, der er meningsmæssigt forudsigelig efter reglerne, nemlig samtlige sprogets andre regler end netop dén regel, den pågældende frase udgør. *Idiomer er da resten af fraserne, de uforudsigelige*. Otte idiomer bør kommenteres.

Blinkenbergs *ligge for dræg* synes umiddelbart dannet efter reglerne (vi går ud fra, at *ligge for e t dræg* er en lapsus): Når vi har *ligge for anker*, *sejle for fulde sejl* og *falde for morderhånd*, skulle der ikke være noget sært ved *for*'s betydning. Det viser sig imidlertid, at samtlige tilfælde i dansk, hvor *for* har dén betydning ('med noget som middel'), forefindes i ándre fraser: *svaje for vinden*, *falde for (en morderkugle / egen hånd m.m.)*, *for fuld kraft / fulde gardiner / fuldt udtræk m.m.* Efter sprogets regler kan man ikke tage et ord med frasebestemt særbetydning ud af frasen eller fraserne og anvende det med den betydning i andre udtryk. Dét fører normalt til sprogstridighed. *Kende* i betydningen 'dømme' er således kun etableret i fraserne *Thi kendes for ret* og *kende ngn. skyldig*. Det kan ikke løftes ud af disse fraser og fx bruges i **\*\*Derpå kendtes for ret: ...** eller **\*\*Ingen har kendt ham endnu**. Ergo er *ligge for dræg* et idiom.

En helt anden situation foreligger i *afpuppe sig*, nemlig dén, at frasen rummer en unik gløse: *Afpuppe* findes kun i *afpuppe sig*. Pga. ordets morfem-struktur, samt ved subtraktion af det velkendte 'sig', kan vi udmærket tildele *afpuppe* en selvstændig betydning i frasen (vi kan ikke lade være), men det sker alt sammen i den regel, som den pågældende frase udgør i sproget. Vi kan ikke vha. *af* og *puppe* tillade os at danne *afpuppe*, for det mønster er ikke produktivt – hvad **\*\*afhylstre** viser.

*Ordinerende biskop* vil man umiddelbart se som en simpel kollokation, men faktisk betyder det jo ikke blot 'biskop, der (stundom) ordinerer'; det er en stillingsbetegnelse, der indgår i kirkehierarkiet, hvorved udtrykkets pålydendebetydning bliver en anden end – nemlig et underbegreb til – dets faktiske betydning, der altså er uforudsigelig (intet i de to ord kan hjælpe én til fuld forståelse).

*Både adel og uadel*. Tilsyneladende en uskyldig kollokation, men det fremgår af ordbogen, og af ODS, at *uadel* var unikt. Altså kun

forekommende i denne frase. Hvilket stemmer med, at vi ikke efter reglerne frit kan sætte *u-* til substantiver: *\*\*ubondestand, \*\*ubarberlauget*. Ergo idiom.

*Uden blusel*. ODS har det en passant i et citat, men markerer det ikke som frase. I dag er det næsten unikt i denne frase, for det kan herudover kun bruges af bibelfaste: *Hun så hans blusel* o.l. inkl. frasen *dække sin blusel*, alle med allusion til Gamle Testamente. *Uden blusel* er imidlertid også et idiom for de bibelfaste, for *blusel* har anden betydning: Det betyder hverken 'kønsorgan' eller har dén betydning, man umiddelbart ekstraherer (på grundlag af *blues* og *-sel*): 'blufærdighed'. For når en købmand forlanger 200 kr. for et pund smør kl. 11 om aftenen, er det jo ikke blufærdighed, han mangler, men derimod anstændighed.

*Læsse af* byder på et optællingsproblem. Frasen er polysem. Men dens ene betydningsvariant er konkret og uidiomatisk, dvs. kollokationel, dens anden er overført, idiomatisk. Jeg behandler det, som man ville gøre med en glose: Grundbetydningen afgør enhedens grundkategori (kollokation), mens den overførte variant er et notabelt karakteristikon, ganske som man vil sige, at *hus* er en tingsbetegnelse med diverse abstrakte varianter (*det glücksborgske hus*).

*Læsse noget over på én* og *læsse arbejde over på én* er højst interessante fraser. I fraseologien opererer man altid med, at fraser med implicitte sammenligninger (metaforer) er idiomatiske. Dét er ikke helt rigtigt. Alle jordens sprog tillader fri metaforik i uetablerede forbindelser. Man kan fx om en god vens fine detalje på boldbanen sige: *Det er jo Michael Laudrup!*, eller til en svømmer: *Du skal skovle dig frem i vandet!* Her skaber afsender selv metaforen, dvs. den implicitte sammenligning. Det gør han normalt ikke ved *læsse arbejde* o.l. *over på én* (det har sproget gjort for ham), men dét *kunne* han godt gøre, hvis han ikke kendte frasen. Den kan dannes helt regelret og entydigt metaforisk (betydningen kán ikke være umetaforisk, da man ikke konkret kan læsse et arbejde nogen steder hen). Betydningen bliver ganske den samme som i frasen. Ergo er der tale om kollokation, ikke om idiom.

## 5. Kvantitative resultater

Ordbogens ordforråd er som nævnt 169.159. Mit ordforråd er de 36 med "x" markerede ord i testen sat i forhold til de 169.159. Det giver 60.897. Dette tal er mindre, end det, jeg kom frem til i 1976, nemlig 68.880. Er

mit ordforråd da skrumpet med årene? Naturligvis ikke. Ordforrådet stiger, if. alle undersøgelser, med levealderen indtil i hvert fald det 70. leveår. En af de få åndelige og legemlige egenskaber, der forbedres med årene. Og jeg er helt sikker på, at jeg ikke er en undtagelse. Jeg er sikker på, at de ord, jeg har glemt siden 1976, langt overgås af dem, jeg har lært siden. Vi kan imidlertid pynte overordentligt på resultatet ved at rette en systematisk fejl. Testmaterialet er som nævnt 100 ord i ordbogen udtrukket tilfældigt, men helt jævnt fordelt, således at jeg trak det 4. opslagsord på hver 20. side. Det viser sig imidlertid, at man derved ikke bliver helt uafhængig af det ord, der omhandles allerøverst på siden. Dette ord er naturligvis urepræsentativt, nemlig meget ofte et "langt" ord og dermed et almindeligt ord, og det 4. ord herefter er for ofte en ret sjælden afledning eller sammensætning hermed. Da jeg derfor i stedet trak det 10., og senere det 20. etc., "voksede" mit ordforråd, lige indtil jeg trak det 40. på hver af siderne. Mit sande ordforråd blandt Blinkenbergs ord er da 45 ud af 100, dvs. i alt ca. 76.000 ord, hvilket andre udtræksmetoder har bekræftet. If. matematikeren cand.scient. David Brink indebærer dette, at jeg med 90% sandsynlighed kender 63.000-90.000 Blinkenberg-ord.

Jeg er altså ikke gået i barndom, men har haft en glædelig ordforrådsfremgang siden ungdommen. Jeg er kommet op på niveauet for midaldrende professorer, som jeg målte det i 1976, men er dog stadig et godt stykke fra den daværende topscorer og hendes ca. 95.000 Blinkenberg-ord. Ingen må dog forledes til at tro, at de 76.000 er mit totale ordforråd. Som vist i 1976, kender vi alle mængder af ord uden for Blinkenberg, især tilfældige "huller" i Blinkenberg, som står i de andre ordbøger, jeg supplerede den med, og "huller", der er fælles for dem alle, samt proprier (som Blinkenberg kun medtager få af, nemlig de interessante i fransk sammenhæng), helt nye ord og slang, som er ordbøgernes stedbørn. Beregningerne nåede dengang frem til i alt ca. 101.000 ord, altså en forøgelse af Blinkenberg-ordene med ca. 50%. Mit nuværende totale ordforråd turde da være  $76.000 + 50\% = 114.000$  ord. Enhver, der tester sig selv efter ovenstående test-batteri, kan således lægge 50% oveni for at få et godt begreb om sit totale ordforråd.

Blinkenbergs frase-forråd i testen er 41 afgivet af de 100 ord. Dvs. svarende til 41% af  $169.159 = 69.355$  fraser i ordbogen. Som nævnt er frasernes udgangsort lidt for "svære" til at være helt repræsentative, og da det er evident, at lette ord afgiver mange flere fraser end svære, til-

lader vi os at lægge lidt til. Vi kan ikke rationelt beregne præcis, hvor meget der skal tillægges, når vi kun ved, at ordene, der afgiver dem, skal være så meget almindeligere, at jeg kender 45% af dem i stedet for 36%. Vi tillader os da at tillægge 10%, idet vi dermed er sikre på at være forsigtige uden at være overforsigtige. Dét giver 76.291 fraser i Blinkenberg. Vi konstaterer straks, at det samlede frase-antal ligger langt under det samlede ord-antal, nemlig knap halvdelen. Endvidere: Der er langt flere ord, der ingen fraser danner, end ord, der danner fraser. I alt danner kun 15 af de 100 ord blinkenbergske fraser, og man ser let, at de frase-dannende ord gennemgående er frekvente i sproget. De er påfaldende ofte uafledte simpleks-ord. Af listens 8 sådanne ord (*busk, dræg, dølge sb., læsse, plesken, projekt, sassafras, to vb.*) er der hele 5, der danner fraser hos Blinkenberg eller mig, mens der af de resterende 92 kun er 16 frase-dannende. Statistisk er der dermed over 99,5%'s sandsynlighed for, at uafledte simplicia afgiver flere fraser end de andre ord. (D.B., jf. ovenfor). Resultatet harmonerer godt med, at den nye engelske frase-ordbog, OCD 2002, rummer ca. 150.000 fraser dannet af kun ca. 9.000 grundord (Ohlander 2004).

*Mine fraser.* Hele testen har udløst 75 fraser. Blinkenberg besørger selv de 41, hvoraf 14 fraser også tilhører mit frase-forråd. Men hertil kommer yderligere 34 fraser, som mangler i ordbogen ved de relevante ord. I alt afgiver de 35 mig bekendte ord af testens 100 ord 48 fraser hos mig (fordelt på 14 frase-grundord) svarende til 80.716 fraser. Et tal, jeg atter, jf. ovenfor, tillader mig at forhøje med de beskudne 10% = ca. 90.000 fraser. Mit frase-forråd er tilsyneladende decimeret siden 1976. 18 genkendte ord ud af 50 testord afgav dengang 39 fraser (i el. uden for ordbogen), svarende til 149.240 fraser totalt. (Jeg optalte samtlige sprogligt lagrede enheder: ord, betydningsvarianter, bøjningsformer, udtaler osv., men fraserne står der alle og er lette at udskille). Det kan naturligvis ikke passe, og jeg hælder stærkt til, at sandheden er nærmest ved mit nuværende resultat, der skyldes en fyldigere stikprøve. Jeg tror, at jeg dengang uheldigvis løb ind i nogle ord med lovlig mange fraser, specielt ordene *led* sb. (10 fraser) og *piske* (14). Der skal uhyre få højfrekvente ord "for meget" til i en stikprøve, før frase-antallet bliver urepræsentativt.

Kender jeg flere fraser end dem, der er dannet af ord i Blinkenberg? Ja, men så få, at vi kan se bort fra dem. Der er dels de fraser, der er opstået siden 1991, men et blik i Jarvad (1999) viser, at de er ganske få i

vor sammenhæng. Dels er der gamle fraser dannet af ord, der er så sjældne, at de ikke er optaget i Blinkenberg. Dé er forsvindende få, om de findes, jf. nedenfor.

Vi lægger mærke til, at den gigantiske Blinkenberg, der har godt dobbelt så mange ord som jeg, overgås mht. fraser af mig alene med 16%. Det må skyldes to ting: For det første, at talrige fraser er helt uinteressante i en tosprogs-ordbog (*hele klientellet, mange projekter, studere teaterhistorie*), fordi de uden videre kan oversættes, på laveste klassetrin, blot man kan enkeltordene. For det andet, at ordbogsforfattere faktisk har meget sværere ved at indsamle fraser end ord, en skavank, der nødvendigvis forplanter sig til yngre slægtled, der kommer til at mangle kilder at øse af. Fraser som *uden blusel, Dét er et større projekt!, søge støtte til ngt., med ærefrygt i stemmen* ville jeg nødigt oversætte til fransk, selvom jeg kendte grundordenes ækvivalenter.

Modsat Blinkenberg, der har godt dobbelt så mange ord som fraser, er mit frase-forråd større end mit ordforråd (18% større). Og dét må nok gælde alle midaldrende danske akademikere, mere kan de næppe afvige fra mig. Men frase-forrådet i dansk som helhed, forstået som foreningsmængden af alle ordbøgers fraser, er utvivlsomt mindre end disses samlede *ordmængde*, der kommer langt op over 300.000, når alle faglisters fremmedord tages med, idet jeg ikke mener, at frase-mængden kan komme op over 200.000. Blinkenbergs ord udløser færre og færre fraser, jo sjældnere de er, og de sjældneste slet ingen, så hvordan skulle endnu sjældnere ord kunne gøre det?

## 6. Ord og fraser hos småbørn

Oven i dette lille "paradoks" kommer et nyt: Små børn har flere ord end fraser. Min søns ord- og fraseforråd på 400 udtryk noteret mellem hans 12. og 25. måned (1976) rummer kun ganske få fraser. Hans første frase var *nye sko*, som dog næppe var en frase i hans sprog, eftersom han først lærte ordet *sko* "50 ord senere". Første frase hos ham selv var faktisk *bøf med løg*. Thi da var *med* og *løg* for længst indlært. I øvrigt er der meget langt mellem hans fraser, hvoriblandt kan nævnes: *Dér vår den!, Én gång til!, Hvad er dét for noget?, kunne lide, lyne op, pakke ind, Sov godt!, spille fodbold, trænge til, under bruseren*. Fraserne tilhører sprogets mere avancerede værktøj og overskygges derfor hos små børn helt af ordene. Efterhånden som barnet vokser op og bliver en

midaldrende akademiker, overhaler dets frase-forråd ordforrådet, men lægger vi alle voksnes forskellige ord hhv. fraser sammen – som ingen enkeltperson tilnærmelsesvis besidder – så bliver bunken med ord langt den største.

## 7. Idiomer og kollokationer

Blinkenberg har 10 idiomer mod 31 kollokationer i testen. Jég har kun 5 idiomer mod hele 43 kollokationer (heraf 1 med idiomatisk betydningsvariant). At forholdet er forskelligt, er helt naturligt. En stor tosprogsordbog er ligeså begærlig efter idiomer som efter opslagsord, for de er per definition lige nødvendige. Derimod kan den sagtens undvære mængder af kollokationer, i særdeleshed de åbne. Men grunden er selvfølgelig også, at idiomer qua menings-uforudsigelige er meget lettere at få øje på og mere bevidste i den enkeltes sprogliv. Hos mig udgør idiomene altså kun ca. 10% af fraserne, hvilket turde kunne generaliseres til alle med et ordforråd på niveau med mit.

Idiomer kan atter inddeles i metaforiske og non-metaforiske. Testbatteriets 100 ord afgav i alt 11 idiomer. Af dem er kun 3 metaforiske (*komme ud af busken, stikke hovedet i busken, live op i landskabet*); dog er der 2 fraser, der har non-metaforisk grundbetydning (*live op, læsse af*), men metaforisk betydningsvariant. Materialet er for lille, så jeg supplerer det med 25 tilfældige idiomer dannet af grundord i Bruun (1978). De metaforiske understreges:

Har man sagt a, må man også sige b.

abe 'efter

Den ene abe får den anden til at gabe.

a b o n n e r e \_ \_ p å \_ \_ g t .

↑ (*på* uforudsigelig; metaforisk

bet.var.)

provokeret abort

finsk bad

tyrkisk bad

et foryngelsens bad

bade sig i ngt.

bade fra åben strand (*åben* uforudsigelig)

badet i sved

badet i tårer

badet i lys

badet i blod

det høje c

tage det høje c

i cellen ('til mødet', ironisk spil på kommunistisk celle)

uden frygt og dadel (per se non-metaforisk, men hentydningen til middelalderen gør det metaforisk)

Dagen gryr (*gry* uforudsigeligt, da det ellers kun findes i *det gryr* og forbindelser som *en gryende forståelse*, der ikke frit kan generaliseres)



Den ene dag går som den anden. (Konventionel overdrivelse for, at der ikke er sket noget særligt)	Den dag er ikke fjern, hvor... (særbet. af <i>fjern</i> om fremtid) så god, som dagen er lang
Hver dag har nok i sin plage. (Livsskeptisk konventionel overdrivelse af <i>plage</i> )	éns dage er talte (afs. foregiver efter pålydende, at skæbnen har bestemt vedk.s snarlige død, altså ingen sammenligning, derfor ej metaforisk)
<u>Dagen hælder</u> (kan ikke frit genereres af <i>Året går på hæld, Dybt hælder året i sin gang, Det hælder mod...m.fl.</i> )	

Vi har nu 36 tilfældige idiomer i alt, hvoraf de 14 er metaforiske, og 2 har metaforiske betydningsvarianter (stiplede). Vi tør da fastslå, at der generelt i dansk er færre metaforiske idiomer end non-metaforiske.

*Kollokationerne* udgør som nævnt den store masse af fraser, hvad man ikke får indtryk af i faglitteraturen, hvor de overskygges af de farverige (salgbare) idiomer. De inddeles i *åbne* og *lukkede*. En lukket kollokation er en kollokation, der udelukker et synonymt udtryk dannet efter de øvrige sprogeregler. Fx *blive bidt af en slange*, der, skønt helt regelret, udelukker *\*\*blive stukket af en slange* (som det mutatis mutandis hedder på spansk). En åben kollokation har ikke denne ekskluderende virkning. Fx *Adam og Eva* (her *kan* der ikke regelret dannes synonyme alternativer, så der udelukkes ikke noget. *Adam* skål jo efter sprogets almindelige regel komme først, for referenten er både ældre, større, stærkere og vigtigere i urteksten end *Eva*) og *snakke med sin nabo* (udelukker hverken *tale med sin nabo* eller *snakke med beboeren inde ved siden af* eller noget andet regelret dannet). Det kan også udtrykkes sådan, at den lukkede kollokation tvinger en afsender – hvis han da skal kunne udtrykke alt mellem himmel og jord korrekt – til at indlære de lukkede kollokationer, mens de åbne ikke behøver at indlæres; de kan frit dannes efter de øvrige regler. – Blinkenberg-stikprøven afgiver i alt 61 kollokationer. De lukkede understreges, og der påvises regelrette alternativer, hvor det skønnes nødvendigt:

<i>dække sin blusel</i> (?)	<i>Holdbarhed</i> : + tid
<i>busk og krat</i>	<i>indlevere bagage</i> (/aflevere b. ved skranken, tjekke b. ind)
<i>i forretningspraksis</i>	<i>indlevere til befording</i>
<i>begrænset holdbarhed</i> (?)	<i>indlevere til berømmelse</i>
<i>lang holdbarhed</i> (/ret betydelig h.)	<i>indlevere en bestilling</i> (/indgive en b.)
<i>stor holdbarhed</i> (/do.)	

<i>indlevere ngt. i en garderobe</i> (/aflevere...)	<i>et større projekt</i>
<i>indlevere hittegods</i> (/aflevere h.)	<i>et stort projekt</i>
<i>indlevere en postanvisning</i> (/aflevere...)	<i>Hans projekt er...</i> (/Hans store plan er...)
<i>indlevere til posten</i> (/aflevere...)	<i>hele projektet</i>
<i>indlevere til retten</i> (/indgive...)	<i>kaste sig ud i et projekt</i>
<i>indlevere et telegram</i> (/befordre et t. til forsendelse)	<i>lede et projekt</i>
<i>indlevere til</i> (/aflevere til + institution)	<i>mange projekter</i>
<i>indlevere ngt. i garderoben</i>	<i>søge støtte til et p.</i> (/søge penge.../søge om støtte...)
<i>hele klientellet</i>	<i>Dansk Teaterhistorie</i> (/Det Danske Teaters Historie)
<i>land- og søetaten</i> (/sø- og landetaten)	<i>studere teaterhistorie</i> (/læse t.)
<i>læsse af</i> (ingen alternativer efter de øvrige regler)	<i>to sig</i>
<i>læsse om</i> (/...igen /... én gang til)	<i>to sine hænder</i>
<i>læsse om igen</i>	<i>to éns fødder</i>
<i>læsse på</i> (ingen alternativer...)	<i>to ngt. i éns blod</i>
<i>læsse et arbejde på én</i> (/dynge...)	<i>hans dyder ufortalt</i> (den sære ordstilling er normal for ufortalt)
<i>læsse op</i> (ingen alternativer)	<i>undvigende holdning</i> (intetsigende h. / vattet stillingtagen)
<i>læsse ngt. over på én</i> (/vælde...)	<i>svare undvigende</i>
<i>læsse for stærkt</i> (/...hurtigt)	<i>et undvigende svar</i>
<i>ordinere en biskop</i>	<i>Viceværtten kommer!!</i> (/V. er på vej!!)
<i>lade sig ordinere</i> (/sørge for at blive ~t)	<i>have ærefrygt for én</i> (/nære ærefrygt... / have ærbødighed...)
<i>ordinere medicin</i> (/foreskrive m. / skrive m. op)	<i>have ærefrygt for Gud</i> (/...ærbødighed...)
<i>foreløbigt projekt</i> (/udkast til et p.)	<i>sønlig ærefrygt</i> (/æ., som det sømmer sig for en søn)
<i>arbejde med et projekt</i> (/være i gang med et p.)	<i>af ærefrygt for</i>
<i>arbejde på et projekt</i> (/do.)	<i>af bar ærefrygt</i>
<i>begynde på et projekt</i> (/starte...)	<i>med ærefrygt i stemmen</i>
<i>Dét er et større p.!</i> (/Store planer, må jeg sige!)	

Der er et par grænsetilfælde. I min interne citat-ordbog hedder det *at dække sin blusel*. Det er på grænsen af det acceptable for mig at bruge andre verber, fx *skjule*. Her er altså en ”halv-lukket” kollokation. Dem er der naturligvis mange af. En anden i materialet er *begrænset holdbarhed*. Jeg kan acceptere *ret kortvarig holdbarhed* og *ikke ubegrænset holdbarhed*, men det lyder bedst med den hævdvundne formulering, og jeg ville blive en smule forvirret, hvis jeg mødte et af alternativerne

(”Hvorfor har man mon fravalgt det gængse?”) og skynde mig at konsumere varen. Derimod er det klart, at påskriften *Holdbarhed: [TID]* slet ikke sprogligt udelukker fx *Holdbar til.../Kan holde sig til:...* Jeg kan i materialet kun finde 1 sikker lukket kollokation a la *trække en cykel* (\*\*skubbe en c.), *børste tænder* (\*\*pudse/reuse/vaske t.) og *ryge tobak* (i stedet for \*\*suge (røg fra) tobak eller ”drikke tobak”, som araberne hævdes at sige). Nemlig: *ordinere en biskop*. Men dén er lumsk; for den har alternativerne *vie en biskop / indsætte en biskop*, men de er ret specielle, idet de rummer ord brugt i ikke-grundbetydning. Det helt ligefremme *gøre én til biskop ved den dertil hørende højtidelighed* er udelukket i mit sprog, og udelukkelsen af denne ene mulighed er nok til at tilfredsstille den lukkede kollokations definition. 1 lukket + 2 ”halvlukkede” kollokationer mod 72 åbne kan kun betyde, at de lukkede kollokationer generelt er langt sjældnere end de åbne.

## 8. Unikke elementer

Lad os passende slutte med det unikke. Blinkenberg-testen afgav i alt 75 forskellige fraser. Af disse 75 tilfældige fraser har 3 unikt element = 4%, nemlig *afpuppe sig*, *live op* og *både adel og uadel*. Man kunne tilføje – med en let udvanding af definitionen – at der desuden optræder en enkelt unik betydningsvariant: *Blusel* har kun betydningen ’moralsk skamfølelse’ i frasen *uden blusel*. Efter bogen kan kun udtrykselementer, ikke betydninger, være unikke, men det ser vi uden *blusel* stort på.

## 9. Konklusioner

I det følgende skal resultaterne af den empiriske undersøgelse kort sammenfattes: Den største danske ordbog indeholder 169.159 ord. LB’s ordforråd blandt disse er ca. 76.000 ord. LB’s totale ordforråd er på ca. 114.000 ord. Ordbogen indeholder ca. 76.000 fraser knyttende sig til kun 15 % af opslagsordene. LB’s frase-forråd er ca. 90.000.

Børn har langt flere ord end fraser. Hos voksne er fraserne derimod i flertal. Men summen af etablerede ord i dansk er langt større end det totale antal af fraser. Herudover kan det konstateres at:

- Af LB’s idiolektale fraser er kun ca. 10 % idiomer.
- I dansk er der flere non-metaforiske end metaforiske idiomer.

- Lukkede kollokationer er generelt langt mindre frekvente end åbne.
- Blandt fraser i dansk indeholder rundt regnet 4 % af dem unikke elementer.

Hvad skal man med 90.000 fraser? De 90%, kollokationerne, kan – modsat ordforrådet – ikke bruges til at imponere med, for de afspejler per se hverken viden eller formuleringsevne. Ja, intet i deres udtryk markerer overhovedet, at de *er* kollokationer. De tjener imidlertid til at lette skabelsesakten af sætningerne: Jo større de præfabrikerede elementer, man bygger sin sætning op af, jo mindre kreativitet påkræves. Idiomerne har derimod overlevelsesværdi. Alle samfund beundrer intelligens og ophøjer de intelligente. Vi bedømmer først og fremmest andres intelligens på deres tale. Det betaler sig derfor at indprente sig de farverige idiommer og grave dem frem ved passende lejligheder, skønt det er nemmere at producere et regelret udtryk. Det er fx nemmere at sige: *Dét dér er helt unødvendigt* end at sige: *Dét dér er at gå over åen for at hente vand*. Men idiommet har større pondus. Særlig vigtig er den pondus ved reproduktionen. Kvinder lægger stor vægt på ånd og klasse. Mænd går mere efter udseende. Bl.a. derfor er mænds ordforråd større end kvinders (Brink 1979 m. henv.) og vel også deres idiomforråd. Hverdagslivet har for længst gennemskuet dette og har dannet en frase om de mere klodsede forsøg: *tomme fraser*. Men de virker. Tricket er at kombinere et udtryk, der i det mindste oprindeligt var elegant, med noget, modtager gerne vil høre. Fx i den gamle stil: *Turde jeg udbede mig Deres gunst, smukke føken?*, og i den nye: *My place or yours?*

## Litteratur

- Blinkenberg, Andreas / Poul Høybye 1991: *Dansk-fransk Ordbog. 4. rev. udg.* Kbh.: Gyldendal.
- Brink, Lars 1979: Ordforrådets omfang og vækst. In *Børnenes sprog – sprogene omkring børn*, 109–175. Kbh.
- Brink, Lars 1988: Sprogriktighed. *Foredrag holdt ved Islands og Kbh.s Universitet.*
- Brink, Lars & alii 1990: *Den Store Danske Udtaleordbog.* Kbh.: Munksgaard.
- Brink, Lars 2000: Kongen af Danmark s bolsjer. In *Nydanske Studier* 26-27, 35–42.
- Brink, Lars 2001: Engelsk i dansk. Bilag ved ADLA's årsmøde, Kbh.s Univ. 19.02.2001.

- Brink, Lars 2004: Den fraseologiske terminologi. Udleveret på DANFRAS-symposiet "Fraseologi i Danmark: En status", Kbh.s Universitet 23.– 24. november 2004. (Under udg.)
- Bruun, Erik 1978: *Dansk Sprogbrug. En stil- og konstruktionsordbog*. Kbh.: Gyldendal.
- Farø, Ken 2003: Ordsprog i nutidsdansk: funktioner og problemer. In *Danske Studier* 98, 38–64.
- Farø, Ken 2004: Omkring det grønne bord: Dansk-tysk idiomatik og sprogforandring. In *Studier i Nordisk 2002–2003*, 51-75.
- Jarvad, Pia 1999: *Nye Ord. Ordbog over nye ord i dansk 1955-1998*. Kbh.: Gyldendal.
- OCD 2002 = *Oxford Collocation Dictionary for Students of English*. Editor in Chief: Moira Runcie. Oxford: Oxford University Press.
- Ohlander 2004: Sölve Ohlander (anm.): "Well Worth the Wait": *Oxford Collocations Dictionary*. I: *LexicoNordica* 11, 309-326.

